

Jura

Husdyrbrugloven ændres pr. 1. juli 2022

Især vedr. kvægundtagelsen - bemyndigelse til regler om afslag planperioden efter endelig bødestraf for overtrædelse af betingelser – ændret bødepraksis. Også Bemyndigelse til administrative bødeforelæg ved overtrædelse af harmonikrav og fosforarealkrav.

Viden om

Antal sidebesøg: 97

Hovedformålet med denne ændring af husdyrbrugloven er ifølge Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (herefter ministeriet) at fastsætte hjemmel til at gennemføre kvægundtagelsen korrekt i dansk lovgivning. Kvægundtagelsen er den undtagelse fra Nitratdirektivet, som giver Danmark ret til at tillade jordbrugsvirksomheder, der opfylder visse betingelser, at tildele mere end 170 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar pr. planperiode. (Læs mere i "Generelt om kvægundtagelsen" nedenfor).

Udover ændringer vedr. kvægundtagelsen sker der hovedsageligt ændringer i lovens bemyndigelsesbestemmelser.

Ændringer til Husdyrbrugloven

- Ny bestemmelse: Bemyndigelse til at meddele afslag på tilladelse til tildeling af over 170 kg kvælstof pr. hektar ved overtrædelse af betingelserne herfor (§ 5a stk. 2).
- Ændret bødepraksis ved overtrædelse af betingelser for tildeling af over 170 kg kvælstof pr. hektar. Konsekvens af § 5a, stk. 2. Hensigten vedr. den nye bødepraksis er fastlagt i lovforslagets bemærkninger
- Overførsel af hjemmel fra finansloven til opkrævning af gebyr for kontrol med kvægundtagelsen (§ 72, 2. punktum).
- Ny bestemmelse: Bemyndigelse til administrative bødeforelæg ved overtrædelse af harmonikrav og fosforarealkrav (§ 97a).
- Justering af bemyndigelse til at fastsætte lofter for udbringning af fosforholdig gødning (§ 5a, stk. 1).
- Justering af bemyndigelse til at fastsætte regler til imødegåelse af erosion af fosforholdig jord (§ 5c).
- Ny bestemmelse indsættes for at sikre ensartede regler for opkrævning af gebyrer for erindringskrivelser og for renter på hele det område, der har tilknytning til jordbrug (§ 73).
- Opdatering af § 2, stk. 2 om lovens anvendelsesområde, så der henvises til den gældende gødskningslov.
- Ophævelse af § 45a som konsekvens af justeringen af § 5c.

Husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven hedder officielt lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Efter lovændringen, der træder i kraft **1. juli 2022**, er det denne lovekendtgørelse, du skal kigge efter for at se den gældende lov:

Lovekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019, som ændret ved lov nr. 2192 af 29. december 2020, lov nr. 126 af 30. januar 2021 og lov nr. 415 af 5. april 2022.

Ændringer i husdyrbrugloven pr. 1. juli 2022

Fold alle ud

Lovens anvendelsesområde - § 2, stk. 2

Ændringen i § 2, stk. 2 er en opdatering, så der henvises til den gældende gødskningslov.

Ændring

I § 2, stk. 2, ændres "lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække" til: "lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag".

Hittidig § 2, stk. 2

"Loven finder ikke anvendelse på forhold, der er reguleret i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække eller i regler fastsat i medfør heraf."

Ændringer i bemyndigelsesreglen § 5a, stk. 1 og nye lovbemærkninger om fosforlofter

Ændringer

Den hidtidige § 5a er nu § 5a, stk. 1. Her sker følgende ændringer:

"anvendelse af gødning i jordbruget" ændres til:

"tildeling af gødning i jordbruget, herunder lofter for, hvor meget kvælstof og fosfor pr. hektar der højst må tildeles fra gødning,"

Udgår af bestemmelsen:

", herunder regler om lofter for den højest tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning"

Hittidig bestemmelse

"Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande, og grundvandet mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter, herunder regler om lofter for den højest tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning."

Om ændringerne i § 5a, stk. 1

"Anvendelse" ændres til "tildeling"

Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen bruger ordet "tildeling" som samlebetegnelse for udbringning af opsamlet gødning og afsætning af gødning fra udegående dyr. For at ensrette begreberne i bekendtgørelsen og husdyrbrugloven ændres "anvendelse" til "tildeling" i husdyrbruglovens § 5a, stk. 1.

Omstrukturering af teksten

Teksten omstruktureres, så muligheden for at fastsætte lofter for den højst tilladelige mængde kvælstof og fosfor fra gødning nævnes i forbindelse med varetagelsen af hensynet til at beskytte vandmiljøet mod forurening med disse næringsstoffer. Dette vil efter ministeriets mening tydeliggøre, at formålet med lofter for kvælstof og fosfor i første række er vandmiljøet.

Nye bemærkninger til bemyndigelsen til at fastsætte fosforlofter

§ 5a, stk. 1 giver ministeren hjemmel til at fastsætte fosforlofter. De sproglige justeringer i bestemmelsen har ifølge lovbemærkningerne også til formål at ændre bemærkningerne til bestemmelsen, så ministeren ved fastsættelsen af de fremtidige fosforlofter får mulighed for at forenkle reguleringen og for at tage hensyn til særlige driftsformer som fx væksthuse.

- **Bemyndigelsen til at fastsætte fosforlofter videreføres med følgende justeringer fra de nye bemærkninger til bestemmelsen:**

Ved overførsel af husdyrgødning mellem jordbrugsvirksomheder – afgivet husdyrgødning tilknyttes fosforloft for den forrige planperiode

"For det første forudsættes det, at gennemsnitsloftet for afgivet husdyrgødning som hovedregel ikke tilknyttes det af den afgivende jordbrugsvirksomhed oplyste organiske gødnings fosforloft for den igangværende planperiode, men i stedet tilknyttes den organiske gødnings fosforloft fra den forrige planperiode. Det forudsættes, at hovedreglen kan fraviges, således at der fortsat kan fastsættes regler om anvendelse af det forventede gennemsnitsloft for den indeværende planperiode f.eks. for nystartede jordbrugsvirksomheder samt for jordbrugsvirksomheder, der benytter muligheden for at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode."

Om opgørelse af forbruget af fosfor fra kunstgødning – antagelsen om jævn fordeling på alle virksomhedens arealer med et gødningsbehov forlades

"For det andet forudsættes det, at reguleringen af forbruget af fosfor fra kunstgødning kan opgøres på anden vis end ud fra en antagelse om, at kunstgødningen fordeles jævnt på alle jordbrugsvirksomhedens arealer med et gødningsbehov. Det forudsættes derfor, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri får fleksibilitet til at fastsætte regler om opgørelse af forbruget af kunstgødning, så der kan fastsættes regler om fratæk af fosfor anvendt på ikke-harmoniarealer, der vurderes i højere grad at afspejle det faktiske forbrug på disse arealer."

Om hensyn til særlige driftsformer

"For det tredje forudsættes det, at bemyndigelsen i § 5 a justeres, så der gives mulighed for at fastsætte særlige regler om tildeling af fosfor fra organisk gødning af hensyn til særlige driftsformer som f.eks. væksthusproduktion."

Man afventer resultater fra forsøg ved Aarhus Universitet om forureningsrisikoen fra økologisk væksthusproduktion, der efter planen afsluttes i første halvdel af 2023. Ministeriet forventer, at der bl.a. på baggrund af resultaterne fra disse forsøg kan tages stilling til fastsættelsen af lempelser i fosforlofterne for produktion i økologiske væksthuse.

Skærpede fosforlofter kan erstattes af strammere generelle fosforlofter

"Endelig forudsættes det for det fjerde, at de skærpede fosforlofter kan ophæves og erstattes af strammere generelle fosforlofter, såfremt der tilvejebringes et fagligt grundlag, der ud fra en miljømæssig betragtning og inden for de direktivmæssige rammer kan muliggøre dette."

Se Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser / Til § 1 nr. 2, side 26Se Almindelige bemærkninger / 3.5. Justering af bemyndigelse til fastsættelse af lofter for tildeling af fosfor, side 15 ff.

Ny bemyndigelse til regler om afslag på kvægundtagelsen - § 5a, stk. 2 - skærpelse

§ 5a, stk. 2 er en ny bemyndigelsesbestemmelse til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Indsættes som stk. 2

"Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ministeren efter ansøgning kan tillade en jordbrugsvirksomhed at tildele en større mængde organisk gødning pr. hektar, end hvad der følger af regler fastsat i medfør af stk. 1, herunder regler om betingelser for meddelelse af tilladelse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse skal afslås, hvis ansøgeren er straffet med bøde for ikke at have overholdt betingelser i en tidligere meddelt tilladelse."

Regler om ansøgning – 1. punktum

Efter første punktum bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode (kvægundtagelsen).

Der er ifølge ministeriet tale om en præcisering af gældende ret.

Regler om afslag på ansøgning - 2. punktum - skærpelsen

Efter andet punktum bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse skal afslås, hvis ansøgeren er straffet med bøde for ikke at have overholdt betingelser i en tidligere meddelt tilladelse.

Det er ifølge ministeriet ikke tilstrækkelig hjemmel til i den hidtil gældende husdyrbruglov.

Det følger imidlertid af kvægundtagelsen (artikel 11, stk. 3), at en jordbrugsvirksomhed, som tildes bøde i medfør af nationale regler for overtrædelse af betingelserne i sin tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar, skal meddeles afslag på tilladelse planperioden efter, at overtrædelsen er konstateret og straffet med bøde.

Det er baggrunden for 2. punktum i § 5a stk. 2. Det handler om at skabe hjemmel til at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser efter kvægundtagelsen til at give afslag på en ansøgning om at benytte den.

Skærpelsen

Ministeriet skriver i lovforslagets bemærkninger, at overtrædelse af betingelserne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, som indeholder betingelser for at benytte kvægundtagelsen, ikke efter hidtil gældende ret har haft konsekvenser for jordbrugsvirksomhedens muligheder for at få tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i en efterfølgende planperiode.

Så selvom der med 2. punktum "blot" er tale om en korrekt gennemførelse af kvægundtagelsen, sker der samtidigt, efter Erhvervsjurass opfattelse, en skærpelse af den måde, myndighederne hidtil har administreret kvægundtagelsen på.

Se lovforslagets almindelige bemærkninger 3.1. Betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar / 3.1.1. Gældende ret, side 6, allersidst i afsnittet.

Reglerne fastsættes i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen

Bemyndigelsen i § 5a, stk. 2 til at fastsætte regler om afslag på ansøgning om at benytte kvægundtagelsen vil blive fastsat i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. En ændring af denne bekendtgørelse er på vej og forventes at træde i kraft den 1. august 2022.

Betingelser for afslag

Disse betingelser skal være opfyldt, for at jordbrugsvirksomheden kan få opslag på en ansøgning om at udnytte kvægundtagelsen:

- Jordbrugsvirksomheden har overtrådt en eller flere betingelser i en tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof pr. hektar pr. planperiode

og

- jordbrugsvirksomheden har vedtaget (accepteret) en bøde som følge af overtrædelsen eller er blevet endeligt idømt en bøde som følge af overtrædelsen.

Der skal være en tilladelse at overtræde

Jordbrugsvirksomheden kan kun få afslag på en ansøgning om tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof, hvis den som følge af en overtrædelse af betingelserne i en tilladelse har fået en bøde. Hvis jordbrugsvirksomheden ved en fejl ikke har fået søgt om tilladelse og derfor har tildelt mere end 170 kg kvælstof uden at have en tilladelse, er vi uden for den situation, hvor der kan gives afslag på tilladelse i den følgende planperiode. Det er fordi virksomheden ikke i denne situation er omfattet af betingelserne i en tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof. (Det gælder også selvom virksomheden får en bøde for at tildele mere end 170 kg kvælstof).

Det fremgår tydeligt af både lovforslagets bemærkninger og ministeriets høringsnotat.

Fra lovforslagets almindelige bemærkninger / 3.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser side 6 – 7:

"Det er en forudsætning for at kunne give afslag på en jordbrugsvirksomheds ansøgning som følge af en overtrædelse af betingelserne i en tidligere meddelt tilladelse, at det er utvetydigt, at den pålagte bøde kan henføres til en overtrædelse af betingelserne for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt. Der er derfor behov for at kunne differentiere mellem sager, hvor en jordbrugsvirksomhed uden tilladelse har tildelt mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt, og sager, hvor en jordbrugsvirksomhed med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr.

hektar årligt overtræder betingelserne herfor."

Fra Ministeriets høringsnotat side 5:

"En jordbrugsvirksomhed, der ikke inden for ansøgningsfristen har ansøgt om tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, må højst tildele 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. ha, og virksomheden bliver ikke omfattet af betingelserne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2. Så selvom virksomheden får en bøde for at have tildelt mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, så bliver denne virksomhed ikke udelukket fra at kunne ansøge om tilladelse til at anvende kvægundtagelsen i den efterfølgende planperiode."

Kravet om bødestraf

Jordbrugsvirksomheden skal være straffet med bøde. Bøden skal være en følge af en overtrædelse af betingelserne i kvægundtagelsen, og bøden skal være endelig.

Bøden skal være en følge af en overtrædelse af tilladelsen

§ 5a, stk. 2, 2. punktum er formuleret sådan:

"Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse skal afslås, hvis ansøgeren er straffet med bøde for ikke at have overholdt betingelser i en tidligere meddelt tilladelse."

Det, der står er, at bøden skal være pålagt som følge af overtrædelse af tilladelsen. Får jordbrugsvirksomheden en bøde for at have tildelt for meget kvælstof – mere end 170 kg – uden at have en tilladelse til det – ja, så er bøden ikke en følge af overtrædelse af en tilladelse, og vi er uden for bestemmelsens område. Se også afsnittet "Der skal være en tilladelse at overtræde" ovenfor.

Bøden skal være endelig

Det skal være endeligt afgjort, om jordbrugsvirksomheden har overtrådt en eller flere betingelser i tilladelsen, og om overtrædelsen skal medføre bøde.

Hvis sagen afgøres ved domstolene, betyder det, at der skal være faldet endelig dom, før der kan træffes afgørelse om afslag på en ansøgning om tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof. Vælger man at tage en sag ved domstolene, og man taber den, kan der dermed gå lang tid – flere år – før sanktionen i form af afslag på at benytte kvægundtagelsen falder.

Jordbrugsvirksomheden har mulighed for blot at acceptere en bøde, som gives af Landbrugsstyrelsen. Der er så tale om en bøde, der gives administrativt, og uden at sagen prøves ved en domstol. Her vil bøden være endelig, når jordbrugsvirksomheden har "vedtaget bøden", som det hedder.

Se lovforslagets almindelige bemærkninger 3.1.3. Den foreslåede ordning, side 9

Krav om uagtsomhed

For at en jordbrugsvirksomhed kan blive straffet med bøde, kræves det, at virksomheden mindst har handlet uagtsomt. (Det følger af Straffelovens § 19). Der er altså ikke tale om objektivt ansvar, dvs. et ansvar, som man ifalder uden at have handlet på en såkaldt forkert måde, enten ved uagtsomhed eller med forsæt.

Landbrugsstyrelsen vejleder

Landbrugsstyrelsen vil vejlede om, hvilke overtrædelser, der ved pålæg af bøde, indebærer afslag på ansøgning om at benytte kvægundtagelsen. Vejledningen kan være generel eller konkret i forhold til jordbrugsvirksomheder, der er blevet pålagt en bøde, der fører til afslag på ansøgning vedr. den efterfølgende planperiode.

Se lovforslagets almindelige bemærkninger 3.1.3., side 10.

Fremtidig bødepraksis

Det er ministeriets hensigt, at bødepraksis ved overtrædelse af betingelser for tildeling af over 170 kg kvælstof pr. hektar pr. planperiode skal ændres. Hensigten vedr. den nye bødepraksis er fastlagt i lovforslagets bemærkninger.

Det er en forudsætning for at kunne give afslag på en ansøgning om tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof pr. hektar pr. planperiode med den begrundelse, at jordbrugsvirksomheden har overtrådt betingelserne og som følge af denne overtrædelse har fået en bøde, at det er helt klart, at den pålagte bøde kan henføres til en overtrædelse af betingelserne i en tilladelse til at benytte kvælgundtagelsen.

Det er derfor nødvendigt at kunne skelne mellem sager, hvor en jordbrugsvirksomhed uden tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode har gjort det alligevel og sager, hvor en jordbrugsvirksomhed med en sådan tilladelse overtræder betingelserne i den.

Ministeriet skriver i lovbemærkningerne, at den hidtidige praksis, hvor alle overtrædelser af betingelser om krav til plantedække og forbud mod pløjning og udtagning af jordprøver medfører, at jordbrugsvirksomhedens tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar bortfalder, ikke kan videreføres. Det er dermed nødvendigt at fastsætte en ny og entydig praksis.

Se Almindelige bemærkninger 3.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser side 6 – 7

Se Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser / Til § 1, nr. 3, side 28

Om de principper, som fremtidens bødeordning tænkes udformet efter

Fra Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser / Til § 1 nr. 3, side 28:

”Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris hensigt, at den fremtidige bødeordning skal udformes efter nedenstående principper:

For overtrædelser af betingelser om 1) plantedække, 2) forbud mod udbringning af husdyrgødning, 3) pløjeforbud, 4) krav til græs- og cikorieudlæg, 5) frist for nedpløjning og 6) forbud mod dyrkning af kvælstoffikserende afgrøder fastsættes bøden til 1.200 kr. pr. hektar berørt af overtrædelsen med en minimumsbødestørrelse på 5.000 kr.

(Vedr. de netop nævnte betingelser står der sådan i de almindelige bemærkninger / 3.1.3. Den foreslåede ordning, side 9:

”For overtrædelser, hvor der mangler mellem 1,5 hektar til og med 3 hektar, forudsættes der givet en påtale. Hvis en jordbrugsvirksomhed inden for de følgende to planperioder begår samme overtrædelse, forudsættes der givet en bøde på 5.000 kr.

For overtrædelser fra 3,1 hektar og derover er det hensigten, at der gives en bøde på 1.200 kr. pr. hektar manglende harmoniareal dog minimum 5.000 kr.”)

For overtrædelse af regler om krav til gødningsplanen og for sen revision af gødningsplanen, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, gives en påtale.

Hvis jordbrugsvirksomheden overtræder den samme bestemmelse i en af de efterfølgende to planperioder, ifalder jordbrugsvirksomheden en bøde på 5.000 kr.

For overtrædelse af reglerne om jordprøver, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 4, (må være nr. 7, Red.) ifalder jordbrugsvirksomheden en bøde på 5.000 kr.

...”

Bødeniveauet bør variere efter alvoren og karakteren af overtrædelsen

Ministeriet vurderer, at der ved fastsættelsen af fremtidig sanktionspraksis bør kunne tages hensyn til alvoren og karakteren af overtrædelsen. Der skal især tages hensyn til risikoen for kvælstofudledning til vandmiljøet. Det er dermed hensigten, at der skal ske en differentiering af bødeniveauet, så bøder for mindre overtrædelser bliver mindre end hidtil, mens bøder for alvorlige overtrædelser bliver større end hidtil.

Eksempler

- Se eksempler fra de almindelige bemærkninger / 3.1.3. Den foreslåede ordning, side 9:

” Hvis en jordbrugsvirksomhed, som eksempelvis har et harmoniareal med krav om plantedække på 52,80 hektar, ikke opfylder kravet for 3,9 hektar, vil virksomheden med den forudsatte bødemodel blive tildelt en bøde på 1.200 kr. pr. hektar x 3,9 hektar i alt 4.680 kr., som grundet minimumsbødestørrelsen på 5.000 kr. resulterer i en bøde på 5.000 kr.

Hvis jordbrugsvirksomheden slet ikke opfylder plantedækkekravet, vil jordbrugsvirksomheden efter den forudsatte bødepraksis ifalde en bøde på 1.200 kr. x 52,80 hektar, i alt 63.600 kr.

Efter gældende ret betragtes en jordbrugsvirksomhed, der har overtrådt betingelserne for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, som en jordbrugsvirksomhed, der alene har ret til at tildele op til 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, og bøden udmåles ud fra mertildelingen af organisk gødning pr. hektar. Ved tildeling af eksempelvis 200 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar sanktioneres jordbrugsvirksomheden således ud fra, hvor mange hektar harmoniareal jordbrugsvirksomheden mangler for at kunne tildele de overskydende 30 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

For jordbrugsvirksomheder, der tildeler meget organisk gødning pr. hektar, og som har et stort harmoniareal, kan der derfor blive tale om en bøde af betydelig størrelse, selv om der måtte være tale om en mindre grad af mangelfuld opfyldelse af betingelserne for tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, eksempelvis hvis virksomheden mangler 3,9 hektar plantedække ud af et samlet areal på 52,80 hektar.

Efter de gældende regler er bødestørrelsen således uafhængig af, om der eksempelvis foreligger en mindre overtrædelse af plantedækkekravet, eller om der slet ikke er etableret plantedække. Med de forudsatte ændringer afhænger bødestørrelsen af, hvor stor overtrædelsen af den enkelte betingelse er, så bøden f.eks. stiger jo større det manglende areal med plantedække er. Mængden af tildelt gødning og størrelsen af harmoniarealet ophører med forslaget samtidig med at have betydning for bødens (størrelse)”

- Fra de almindelige bemærkninger / 3.1.3. Den foreslåede ordning side 8:

Vedr. overtrædelse af betingelser om dyrkning, jordbearbejdning og gødsning samt udtagning af jordprøver

”Det er hensigten, at overtrædelse af betingelser om dyrkning, jordbearbejdning og gødsning og udtagning af jordprøver, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 1-8, altid skal sanktioneres med bøde henset til risikoen for kvælstofudvaskning.”

Vedr. overtrædelse af betingelser om gødningsplanlægning og revision af gødningsplanen

”Fejl i gødningsplanlægningen og for sen revision af gødningsplanen forudsættes ikke medføre bøde og dermed afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar det efterfølgende år efter, at fejlen er konstateret, medmindre der er tale om en gentagen overtrædelse.”

Det er som altid domstolene, der fastsætter den konkrete straf, hvis man indbringer sagen.

Ikke overtrædelse af harmonireglerne

Ifølge lovbemærkningerne medfører indførelsen af den nye sanktionspraksis, at overtrædelse af betingelserne for at tildele mere end 170 kg kvælstof ikke længere vil blive sanktioneret som en overtrædelse af harmonireglerne. Betydningen af dette er at, overtrædelse af betingelserne i kvægundtagelsen ikke vil blive sanktioneret efter reglerne om krydsoverensstemmelse. En overtrædelse vil blive sanktioneret selvstændigt.

Se Almindelige bemærkninger til lovforslaget 3.1.3. Den foreslåede ordning, side 10

Se Ministeriets høringsnotat side 10-11

Hidtidig bødepraksis

Den hidtidige praksis er beskrevet i Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser / Til § 1, nr. 3, side 27-28:

”..

I medfør af husdyrbruglovens § 5 a er der i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat regler om, at jordbrugsvirksomheder højst må tildele op til 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, og at jordbrugsvirksomheder under overholdelse af en række betingelser fastsat i bilag 2 i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen kan tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Overtrædelse medfører bortfald den pågældende planperiode

Hvis en jordbrugsvirksomhed har overtrådt en af betingelserne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 1-8, om ansøgning, betingelser til plantedække, forbud mod pløjning eller krav om udtagning af jordprøver bortfalder jordbrugsvirksomhedens tilladelse til at

 bringe op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar den pågældende planperiode, hvor overtrædelsen finder sted.

Jordbrugsvirksomheden får på den baggrund status som en jordbrugsvirksomhed, der er omfattet af den almindelige harmoniregel og må maksimalt tildele 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i den pågældende planperiode.

Bødens størrelse, bagatelgrænse og gentagen overtrædelse

I det omfang jordbrugsvirksomheden har overskredet loftet på 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, kan jordbrugsvirksomheden ifalde en bøde. Bødens størrelse afhænger af, hvor stort et harmoniareal virksomheden mangler, idet der i Landbrugsstyrelsens sanktionspraksis opereres med en bagatelgrænse, således at overtrædelse mellem 1,5 og 3 hektar manglende harmoniareal sanktioneres med en påtale, hvorfor der først gives bøder for overtrædelser over 3 hektar, medmindre der er tale om en gentagen overtrædelse. Ved gentagen overtrædelse forstås i relation til overtrædelser af harmonireglerne, at jordbrugsvirksomheden i en af de to efterfølgende planperioder efter overtrædelser er sket, igen overtræder harmonireglen.

Hvis jordbrugsvirksomheden mangler mere end 3 hektar harmoniareal, politianmeldes jordbrugsvirksomheden efter fast praksis af Landbrugsstyrelsen med indstilling om, at jordbrugsvirksomheden tildeles en bøde på 900 kr. pr. hektar manglende harmoniareal i overensstemmelse med gældende retspraksis.

Overtrædelser af formkrav til gødningsplan og tidsfrist for revision af gødningsplan

For overtrædelser af formkrav til gødningsplan og tidsfrist for revision af gødningsplan, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, gives en påtale for mangler i gødningsplanen og en henstilling ved manglende revision af gødningsplanen inden for tidsfristen. Ved gentagen overtrædelse politianmeldes jordbrugsvirksomheden med indstilling om, at jordbrugsvirksomheden pålægges en bøde på 3.000 kr. Ved gentagen overtrædelse af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, forstås, at jordbrugsvirksomheden, det følgende år efter overtrædelser er sket, igen overtræder den samme bestemmelse.

Ovennævnte bødestørrelser har været uændrede siden den første kvægundtagelse i 2002.”

Selvanmeldelse af mangler ved plantedækket – bøde kan undgås

Artikel 11, stk. 3 i kvægundtagelsen gælder for overtrædelser, som er konstateret i forbindelse med myndighedernes kontrol. Det fremgår ikke af kvægundtagelsen, at et kvægbrug skal straffes med bøde og i det efterfølgende år have afslag på ansøgning om tilladelse, hvis overtrædelser er kommet til myndighedens kendskab på grund af en henvendelse fra virksomheden selv.

Når det handler om kravet om plantedække, vurderer Ministeriet, at der kan være tilfælde, hvor jordbrugsvirksomheden har gjort, hvad der med rimelighed kan forventes for at opfylde betingelsen, og hvor det derfor er undskyldeligt, at kravet ikke er fuldt ud opfyldt.

Ministeriet vurderer, at kvægundtagelsen ikke i denne situation kræver, at jordbrugsvirksomheden får en bøde for utilstrækkeligt plantedække, hvis manglen ikke er konstateret ved kontrol, men ved at jordbrugsvirksomheden selv har oplyst Landbrugsstyrelsen om det. Der er derfor muligt, ved gennemførelsen af kvægundtagelsens krav til plantedække at tage hensyn til, at der kan være forhold, som jordbrugsvirksomheden ikke selv er herre over, og som hindrer opfyldelsen af kravet.

Se de almindelige bemærkninger / 3.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser side 7 -8:

”Det er derfor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der inden for rammerne af kvægundtagelsen i forhold til kravet om etablering af plantedække kan sondres mellem overtrædelser, som konstateres i forbindelse med kontrol, og manglende overholdelse, som oplyses til myndighederne af jordbrugsvirksomheden på virksomhedens eget initiativ, inden virksomheden ved, om den er udtaget til kontrol.

Det bør derfor være muligt for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri at fastsætte regler i bekendtgørelse med nærmere betingelser for selvanmeldelse af manglende opfyldelse af plantedækkekravet. Sådanne regler kan f.eks. omhandle jordbrugsvirksomhedens mulighed for at meddele Landbrugsstyrelsen om manglerne ved plantedækket. Desuden vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kunne fastsætte krav til dokumentation for jordbrugsvirksomhedens forsøg på etablering af plantedække f.eks. i form af kvittering for indkøb af frø eller faktura fra maskinstation for udsåning af frø til etablering af plantedække....”

To planperioder ud af fem

Ministeriet mener, at det kun bør være muligt at anmelde manglende overholdelse af plantedækkekravet for to planperioder ud af en periode på fem på hinanden følgende planperioder. Det begrundes ministeriet med, at fortsat manglende overholdelse af plantedækkekravet må betragtes som manglende overholdelse af principperne for godt landmandskab. Desuden ser ministeriet det som en måde til at undgå omgåelse af

plantedækkekravet.

Derfor kan man ikke selvanmelde efter varsling om kontrol

Ministeriet skriver i høringsnotatet, at grunden til, at en jordbrugsvirksomhed ikke kan selvanmelde, mangler ved plantedækket efter, at der er varslet kontrol af virksomheden, er risikoen for omgåelse. Hvis virksomheden kunne foretage selvanmeldelse efter varsling om kontrol, kunne virksomheden undlade at anmelde mangler ved plantedækket i de år, hvor virksomheden ikke var udtaget til kontrol. Det ville betyde, at manglerne i disse år ikke ville blive regnet med i de to år inden for en femårig periode, hvor der kan anmeldes mangler ved plantedækket.

Ministeriet mener, jordbrugsvirksomhederne har god tid til at foretage selvanmeldelse og angiver følgende tidsforløb:

- Plantedækket skal etableres før den 1. august i den efterfølgende planperiode, jf. bilag 2, nr. 1 i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen.
- Kravet til plantedækkets dækningsgrad øges gradvist fra 1. august til 1. november, jf. Landbrugsstyrelsens vejledning om betingelserne for anvendelse af kvægundtagelsen.
- Landbrugsstyrelsen varsler kontrol tidligst den 15. december, jf. Landbrugsstyrelsens kontrolinstruks. Kontrollen varsles 14 dage før kontrollen udføres.
- Landbrugsstyrelsen udfører kontrollen i januar-februar.

Se ministeriets høringsnotatet side 9

Regler på vej

Regler om selvanmeldelse er på vej i den kommende ændring af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, som forventes at gælde fra 1. august 2022.

Fysisk og administrativ kontrol

Det er Landbrugsstyrelsen, der skal administrere tilladelsesordningen, herunder føre tilsyn og pålægge bøder.

Kontrol med overholdelse af betingelserne i tilladelser til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar vil ske både fysisk og administrativt.

Fysisk kontrol

Ministeriet skriver i lovbemærkningerne, at det er hensigten, at det ved den fysiske kontrol som hidtil kontrolleres,:

- om der er tale om en jordbrugsvirksomhed, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg eller
- om der er tale om en jordbrugsvirksomhed, hvor hovedparten af afgrøderne skal afgives til og anvendes på en jordbrugsvirksomhed, der producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode
- om det forventes, at jordbrugsvirksomheden overholder betingelsen om maksimalt at tildele 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar
- om der er udarbejdet en gødningsplan
- om plantedækkekrav, pløjeforbud, krav til græs- og cikorieudlæg, frist for nedpløjning og forbud mod dyrkning af kvælstoffikserende afgrøder er overholdt.

Den fysiske kontrol består som hidtil af:

- interview med jordbrugsvirksomhedens repræsentant
- gennemgang af jordbrugsvirksomhedens gødningsplan, herunder gødningsplanen for den tidligere og den kommende vækstsæson
- visuel inspektion af de arealer, som indgår i 80 pct. plantedækkekravet eller som forventes eller er ompløjet.

Administrativ kontrol

Det er hensigten at følgende som hidtil kontrolleres administrativt:

- forbud mod udbringning af husdyrgødning
- betingelser om jordprøver
- krav til gødningsplanen.

Den administrative kontrol sker som hidtil på baggrund af jordbrugsvirksomhedens gødningsregnskab og for jordprøver ved anmodning om fremsendelse af dokumentation for udtagning af jordprøver med tilhørende markkort med angivelse af prøveudtagningssteder og analyseresultat.

Ministeriet skriver, at Landbrugsstyrelsen også kan rekvirere andre typer af dokumentation i forbindelse med den administrative kontrol.

Se Almindelige bemærkninger 3.1.3. Den foreslåede ordning, side 8-9

Betaling for tilsyn og administration - § 72, stk. 1, 2. punktum

I § 72, stk. 1 indsættes som 2. punktum:

"Reglerne om gebyrer kan omfatte omkostninger ved administration og tilsyn med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar."

Hidtidig § 72, stk. 1

"Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om gebyrer til hel eller delvis dækning af myndighedernes omkostninger ved administration og tilsyn i forbindelse med loven."

Ministeriet mener, at hjemlen til gebyrfinansiering af Landbrugsstyrelsens kontrol med kvægundtagelsen, bør være i husdyrbrugloven. Den har hidtil været en tekstanmærkning på finansloven.

Ministeriet forventer, at bemyndigelsen bliver brugt i forbindelse med udstedelse af bekendtgørelse med regler for gebyr for kontrol med overholdelse af betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Gebyret forventes i første omgang fastsat uændret til 1.600 kr. årligt.

Landbrugsstyrelsen opkræver gebyret fra jordbrugsvirksomheden, når styrelsen har modtaget virksomhedens ansøgning om at benytte kvægundtagelsen.

Det skal gebyret dække

Gebyret skal ifølge lovbemærkningerne dække de omkostninger, der er forbundet med at gennemføre den fysiske og administrative kontrol med betingelserne for at udnytte kvægundtagelsen og understøttende opgaver som fx it-opsætning, faglig understøtning af kontrollen og afledt administrativt arbejde.

Fysisk kontrol

Omkostningerne ved den fysiske kontrol dækker især over kontrollørens arbejdstid og transporttid i forbindelse med kontrollen.

Herudover indgår Landbrugsstyrelsens forudgående udarbejdelse af f.eks. kontrolskema, hjælpemærktøj til beregning af procent plantedække og adgang til tabletløsning til opmåling af arealer og til foto af afgrøder samt Landbrugsstyrelsens opfølgning på kontrollen.

Administrativ kontrol

Omkostningerne ved den administrative kontrol omfatter især Landbrugsstyrelsens arbejdstid til sagsbehandling i form af indkaldelse og kontrol af oplysninger, høring, udarbejdelse af afgørelse samt eventuel politianmeldelse og retssag.

Afledt administrativt arbejde

Omkostningerne ved afledt administrativt arbejde omfatter især opsætning af Landbrugsstyrelsens it-systemer og efterfølgende valideringer og tests heraf i forhold til alle de dokumenter, der er tilknyttet den fysiske og administrative kontrol. Det vil især sige ansøgning om tilladelse inklusive skemaet for Gødningskvote og efterafgrøder samt kontrolordningen for fysisk kontrol ved markinspektion af overholdelse af krav om plantedække, forbuddet mod bælgplanter og begrænsninger i pløjetidspunkter.

Herudover omfatter afledt administrativt arbejde Landbrugsstyrelsens opkrævning af gebyret og estimering af gebyrets størrelse, udarbejdelse af kontrolinstrukser, afvikling af kurser for kontrollører, udtagning af virksomheder til kontrol og bidrag til den årlige afrapportering til EU-Kommissionen af omfanget af anvendelsen af kvægundtagelsen.

Betaling er en forudsætning

Det er hensigten, at betalingen af gebyret skal være en forudsætning for, at jordbrugsvirksomheden kan anvende kvægundtagelsen.

Se lovforslagets almindelige bemærkninger 3.2.3. Den foreslåede ordning, side 11

Ny regel om opkrævning af gebyrer for rykkerskrivelser og om renter - § 73

En ny bestemmelse, der ifølge lovbemærkningerne er indsat for at sikre ensartede regler for opkrævning af gebyrer for erindringsskrivelser og for renter på hele det område, der har tilknytning til jordbrug.

§ 73

"Betalingsforpligtelser, som er opstået som konsekvens af administration og tilsyn i medfør af § 72, stk. 1, 2. pkt., og som ikke opfyldes rettidigt, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med ti."

- **Ministeriet skriver sådan i lovforslagets almindelige bemærkninger 3.3.3. Den foreslåede ordning side 12:**

"Den foreslåede renteregulering vil med det nuværende renteniveau medføre en lavere årlig rente end efter den gældende § 72, stk. 2, idet reglen i den nugældende § 72, stk. 2, medfører en årlig rente på 16,77 pct.

Den foreslåede bestemmelse i § 73 medfører, at der for sager vedrørende tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar opkræves et fast gebyr for erindringsskrivelser på 100 kr. Dette gebyr findes ikke i nugældende § 72, stk. 2, i husdyrbrugloven."

§ 72, stk. 2

"Ministeren kan fastsætte regler om, at der skal betales rente ved manglende eller for sen betaling af gebyrer opkrævet i henhold til denne lov. Forrentningen sker fra forfaldsdagen for gebyret. Gebyret forrentes med 1,3 pct. månedlig rente for hver påbegyndt måned fra den 1. i den måned, i hvilken gebyret skal betales, dog mindst 50 kr."

Ny regel - bemyndigelse til regler om administrative bødeforlæg - § 97a

§ 97a

"Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at ministeren i nærmere angivne sager om overtrædelse af regler fastsat i medfør af § 5 a, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Stk. 2. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Stk. 3. Vedtages bøden, bortfalder videre forfølgning."

Med § 97a skabes hjemmel til, at sager kan afgøres med administrative bødeforlæg efter principperne i Retsplejelovens § 832 om anklagemyndighedens bødeforlæg. Det er en ordning, hvor en særmyndighed bemyndiges til at udstede bødeforlæg på et nærmere afgrænset område i overensstemmelse med retsplejelovens regler. Særmyndigheden forventes her at være Landbrugsstyrelsen.

Ordningen, som § 97a giver adgang til at indføre, indebærer, at Landbrugsstyrelsen under nærmere fastsatte omstændigheder, kan afgøre straffesager ved bødeforlæg, uden at politiet, anklagemyndigheden og domstolene involveres.

Ministeriet skriver i lovbemærkningerne, at administrative bødeforelæg alene vil kunne bruges i overtrædelsessager, hvor overtrædelserne er klare og umiddelbart konstaterbare, både med hensyn til overtrædelsens indhold og de retsregler, der er overtrådt.

Sagens afgørelse, herunder fastsættelsen af bødens størrelse, skal være uden skønmæssige elementer af betydning.

Det er desuden en forudsætning, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og enig i, at sagen afgøres med et bødeforelæg.

Hvis den pågældende ikke ønsker at acceptere et administrativt bødeforelæg, overgår sagen til anklagemyndigheden med henblik på en sædvanlig strafferetlig forfølgning.

Se hertil Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser "Til § 1 nr. 8, side 31-32.

Bemyndigelsens anvendelsesområde

Ministeriet skriver i lovbemærkningerne, at det forventes, at bemyndigelsen til at udstede administrative bødeforelæg skal anvendes i forbindelse med overtrædelse af harmonireglerne og fosforarealkravet. Det fremgår, at også oplysning om for højt fosforloft ved afgivelse af husdyrgødning er omfattet.

Betingelserne for brug af kvægundtagelsen er ikke omfattet

I forhold til høringsudgaven af lovforslaget er der dermed sket en indskrænkning af anvendelsesområdet, idet sager vedr. overtrædelse af betingelserne for tildeling af over 170 kg kvælstof pr. hektar ikke er omfattet af anvendelsesområdet for § 97a. Denne indskrænkning er sket på baggrund af bemærkninger fra Landbrug & Fødevarer om, at betingelserne for tildeling af over 170 kg kvælstof ikke er enkle, ukomplicerede og uden bevistvivl.

Se de almindelige lovbemærkninger "3.4.3. Den foreslåede ordning" side 14

Se ministeriets høringsnotat side 10-11.

Administrativ konstatering af reglernes overholdelse

Det forventede anvendelsesområde for de administrative bødeforelæg er som nævnt ovenfor overtrædelse af harmonireglerne og fosforarealkravet.

Ministeriet forudsætter, at overholdelse af harmoniregler og fosforarealkrav som hidtil vil blive konstateret administrativt på baggrund af virksomhedens gødningsregnskab.

Høring af jordbrugsvirksomheden og efterfølgende korrektion af gødningsregnskabet

Ministeriet forudsætter også, at virksomheden, når en overtrædelse konstateres, bliver hørt, og at der kan laves efterfølgende korrektioner af gødningsregnskabet, hvis virksomheden har tilstrækkelig dokumentation for det.

Maks. bødestørrelse på 75.000 kr.

Ifølge lovbemærkningerne vil der som udgangspunkt kunne udstedes administrative bødeforelæg til jordbrugsvirksomheder, når bødestørrelsen højst er på 75.000 kr., og Landbrugsstyrelsen har en berettiget forventning om, at virksomheden er indstillet på at betale bøden.

Bødestørrelser

Overtrædelser under 1,5 hektar manglende harmoniareal

Ministeriet forudsætter, at den gældende sanktionspolitik videreføres, så overtrædelser under 1,5 hektar manglende harmoniareal ikke sanktioneres.

Overtrædelser fra og med 1,5 hektar til og med 3 hektar manglende harmoniareal

For overtrædelser, hvor der mangler fra og med 1,5 hektar til og med 3 hektar, forudsættes der givet en påtale.

Hvis en jordbrugsvirksomhed inden for de følgende to planperioder begår samme overtrædelse, forudsættes der givet en bøde på 5.000 kr.

Overtrædelser fra 3,1 hektar og derover manglende harmoniareal

For overtrædelser fra 3,1 hektar og derover forudsættes der givet en bøde på 1.200 kr. pr. manglende hektar harmoniareal, dog minimum 5.000 kr. Bødestørrelsen forudsættes således justeret, så den svarer til bødestørrelsen på det sammenlignelige gødningsområde.

Oplysning om for højt fosforloft

Ministeriet forudsætter, at en jordbrugsvirksomhed, der oplyser et for højt fosforloft for organisk gødning afgivet til en anden jordbrugsvirksomhed, skal sanktioneres med en bøde på 1.200 kr. for hver hektar harmoniareal, som fosforarealkravet er mindre ved anvendelse af de forkerte oplysninger om den organiske gødnings fosforloft end ved anvendelse af den afgivende organiske gødnings korrekte fosforloft. Det forudsættes, at der sanktioneres, når afvigelsen er over 3 hektar harmoniareal, og minimumsbødestørrelsen er 5.000 kr.

Overtrædelse af både harmoniregler og fosforarealkrav

Det fremgår af lovbemærkningerne, at I de tilfælde, hvor en jordbrugsvirksomhed har overtrådt både harmonireglerne og fosforarealkravet, udmåles bøden i overensstemmelse med den højeste af bøderne for de to overtrædelser. Bøderne lægges altså ikke sammen. Baggrunden for det er, at der er sammenfald mellem de omstændigheder, der kan begrunde overtrædelse af harmonireglerne og fosforarealkravet, og at de to bestemmelser begge varetager hensynet til at undgå forurening af vandmiljøet med næringsstoffer.

Oplysning om for højt fosforloft ved afgivelse af organisk gødning og bioaske sanktioneres selvstændigt.

Se ang. bødestørrelser mv. lovbemærkningerne 3.4.3. Den foreslåede ordning, side 14

Retsplejelovens regler gælder - § 97 a, stk. 2

Efter stk. 2 gælder retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, for de bødeforelæg, der her er tale om.

Det er fastsat i retsplejeloven (§ 832, stk. 2), at reglerne i lovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om krav til indholdet af et anklageskrift finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg.

Ifølge retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, skal der være oplysninger om lovovertræderens navn og adresse samt så vidt muligt personnummer eller lignende.

Der skal endvidere være følgende oplysninger om det strafbare forhold:

1. den regel, der påstås overtrådt, og forbrydelsens kendetegn, som de fremgår af reglen
2. forbrydelsens navn, hvis loven indeholder angivelse heraf
3. straffehjemlen
4. en kort beskrivelse af det forhold, der rejser tiltale for, med sådan angivelse af tid, sted, genstand, udførelsesmåde og andre nærmere omstændigheder, som er nødvendig for en tilstrækkelig og tydelig beskrivelse og
5. i givet fald de strafforhøjelses- eller strafnedsættelsesgrunde, der vil blive påberåbt.

Det følger af retsplejelovens principper, at modtageren af bødeforelægget ikke har pligt til at udtale sig.

§ 97 a, stk. 3

Hvis bøden accepteres, sker der ikke videre strafferetlig forfølgning i sagen.

Ændring af bemyndigelse vedr. foranstaltninger mod jorderosion - § 5c

Hidtidig § 5c

"Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om, at den ansvarlige for driften skal iværksætte nærmere angivne forebyggende foranstaltninger, når det er nødvendigt for at sikre, at jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, og som derfor potentielt har et højt indhold af fosfor, ikke eroderer til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande."

Ændring 1: "Fastsætter" bliver til "kan fastsætte"

Dette er en justering, der betyder, at ministeren har mulighed for, men ikke pligt, til at fastsætte regler.

Justeringen sker for at undgå dobbeltregulering i en eventuel fremtidig situation, hvor der i andre regelsæt fastsættes krav, der i tilstrækkeligt omfang beskytter vandmiljøet mod erosion af jord.

Ændring 2: Som 2. punktum indsættes:

"Ministeren kan herunder fastsætte regler om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning."

Dette har hidtil stået i lovens § 45a, som nu ophæves.

Bemyndigelsen til ministeren justeres

Om kriteriet for højt fosforindhold – nu og i fremtiden

Husdyrbruglovens bestemmelser om erosionsforebyggende foranstaltninger anvendes ifølge forarbejderne til § 5c på jordbrugsvirksomheder, hvor der udbringes organisk gødning, og hvor jorden derfor potentielt har et højt indhold af fosfor. Jord, hvor der udbringes organisk gødning, er ifølge forarbejderne dyrkningsjord på jordbrugsvirksomheder, der ifølge gødningsregnskabet anvender over 80 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Ministeriet skriver i lovbemærkningerne, at dette kriterium er valgt ud fra, hvad der er af viden, der kan indikere et højt fosforindhold i jorden. Før man i fremtiden et bedre grundlag for at fastslå det potentielle indhold af fosfor i jorden, kan dette anvendes som afgrænsning i stedet.

Ministeriet skriver om dette, at det vurderer, at kortlægning af de bagvedliggende faktorer for jorderosion og geografiske modelleringer af jordtransport m.v. kan være nyttige værktøjer til identifikation og kortlægning af arealer med særlig risiko for jorderosion, og at dette bør undersøges.

Ministeriet mener derfor, at det bør være en mulighed, at erosionsreguleringen på sigt erstattes af regler baseret på kortlægning af erosionsrisiko, hvis dette i højere grad vil kunne sikre en effektiv identifikation af erosionsrisikoarealer, og en regulering baseret på et kortgrundlag mere entydigt vil kunne afgrænse forpligtigelsen til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger.

Justeringer til brug, hvis reglerne i fremtiden baseres på kortlægning af erosionsrisikoen

Ændringen af § 5c har delvist til formål at ændre lovbemærkningerne, så

- ministeren får mulighed for at fastsætte regler baseret på en kortlægning af arealer med risiko for erosion til vandmiljøet,

og så

- kommunens påbud om erosionsforebyggende foranstaltninger ikke nødvendigvis skal være afhængig af, at kommunen har konstateret erosion og af, at erosionen er sket under normale vejrforhold.

a. Ikke krav om forudgående konstatering af erosion før påbud

I den nugældende gødningsanvendelsesbekendtgørelse §§ 11 og 12 (fastsat i medfør af husdyrbruglovens hidtidige §§ 5c og 45a) er der regler om den driftsansvarliges generelle pligt til under visse betingelser at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger og om tilsynsmyndighedens (kommunens) pligt til at meddele påbud om etablering af en foranstaltning ved konstateret erosion til vandmiljøet under normale vejrforhold.

Ministeriet vurderer, at det også i den situation, hvor husdyrbruglovens erosionsregler baseres på en kortlægning af erosionsrisikoarealer, kan være relevant for tilsynsmyndigheden at kunne udstede påbud om konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger. (Som eksempel gives, at den ansvarlige for driften vælger en erosionsforebyggende foranstaltning, der pga. de lokale forhold er uegnet eller utilstrækkelig). Derfor vil det fremover ikke være en nødvendig betingelse for at give et konkret påbud om erosionsforebyggende tiltag, at kommunen først har konstateret erosion.

Uden kortunderstøttelse er der stadig krav om forudgående konstatering af erosion før påbud

Der står dog straks herefter i lovbemærkningerne, at ved en videreførelse af reglerne uden kortunderstøttelse, bør kommunen ikke have mulighed for at give påbud om konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger uden først at have konstateret erosion til vandmiljøet.

b. Også overtrædelse af den generelle pligt til erosionsforebyggende tiltag kan straffes

Det fremgår af lovbemærkningerne, at hvis reglerne i fremtiden baseres på kortlægning af erosionsrisikoen, bør også overtrædelse af den generelle forpligtigelse til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger kunne straffes efter husdyrbruglovens § 92 med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel i op til 2 år.

Hidtil har den ansvarlige for driften kun kunnet straffes for at overtræde et påbud om en konkret foranstaltning.

Se til § 5c:

- Almindelige bemærkninger / Indledning, side 3
- Almindelige bemærkninger / 3.6. Lovforslagets hovedpunkter / Justering af reglerne om tab af fosfor ved erosion af jord til vandmiljø side 19 ff.
- Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser / Til § 1 nr. 4, side 28 ff.

Ikrafttræden

Den ændrede husdyrbruglov træder i kraft 1. juli 2022. Det fremgår af § 2 i ændringsloven.

I medfør af lovens bemyndigelsesbestemmelser bliver gødningsanvendelsesbekendtgørelsen ændret med forventet ikrafttræden 1. august 2022. Dermed træder de regler, der udmønter loven, i kraft på samme tid som planperioden 2022 / 2023 starter.

Om § 97a – bemyndigelsen til at fastsætte regler om administrative bødeforlæg

Ifølge lovbemærkningerne til ændringslovens § 2 skal § 97a, som giver bemyndigelse til at fastsætte regler om administrative bødeforlæg, også kunne bruges til at fastsætte regler, som omfatter overtrædelser begået før lovens ikrafttræden, men som først konstateres efter lovens ikrafttræden.

Denne mulighed skal gælde for overtrædelser, som konstateres i planperioden 2020 / 2021 og 2021 / 2022, idet gødningsregnskabet for planperioderne har indberetningsfrist henholdsvis den 31. marts 2022 og den 31. marts 2023, hvorefter Landbrugsstyrelsen begynder at kontrollere regnskaberne.

Se Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser / Til § 2, side 32

Generelt om kvægundtagelsen

Efter EU's Nitratdirektiv må man højst tildele 170 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar pr. planperiode (harmonikravet). Danmark har en tilladelse – kaldet kvægundtagelsen - til at give lov til, at kvægbrug under visse betingelser tildeler op til 230 kg kvælstof pr. hektar. Danmark har haft sådan en tilladelse siden 2002, og den er løbende blevet fornyet. Den seneste er givet af EU-Kommissionen som gennemførelsesafgørelse nr. (EU) 2020 / 1074 af 17. juli 2020 om indrømmelse af en undtagelse på anmodning fra Danmark i henhold til nitratdirektivet (kvægundtagelsen).

Kvægundtagelsen indeholder en række betingelser, der skal sikre, at den større tildeling af husdyrgødning ikke hindrer opfyldelsen af nitratdirektivets formål om at nedbringe og forebygge vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget.

Kvægundtagelsen er i Danmark gennemført ved en bemyndigelsesbestemmelse i husdyrbrugloven § 5a (fra 1. juli 2022 er det stk. 2), og ved at denne bemyndigelse er udnyttet til at fastsætte nærmere regler om kvægundtagelsen i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen § 15, stk. 2 og bilag 2.

Hvem kan benytte kvægundtagelsen?

Følgende har mulighed for at få tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode:

- Kvægbrug, der producerer mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg.
- Jordbrugsvirksomheder, hvor hovedparten af afgrøderne skal afgives til og anvendes på en jordbrugsvirksomhed, der producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg.

Det følger af kvægundtagelsen og er indarbejdet i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen § 15, stk. 2 og bilag 2.

Både husdyrgødning og anden organisk gødning er omfattet af harmonireglerne

Nitratdirektivets grænse på 170 kg kvælstof pr. hektar pr. planperiode omfatter alene kvælstof fra husdyrgødning. De danske harmoniregler gælder imidlertid for al organisk gødning. Det fremgår således af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens § 15, at der på en jordbrugsvirksomhed højst må tildeles organisk gødning i mængder svarende til 170 kg kvælstof pr. hektar, dog 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar for så vidt angår kvægbrug, der opfylder betingelserne herfor.

Baggrunden er, at man vurderer, at anden organisk gødning end husdyrgødning er forbundet med den samme risiko for udvaskning af kvælstof som husdyrgødning. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har inden for de EU-retlige rammer fleksibilitet til, i medfør af husdyrbruglovens § 5a at fastsætte regler, hvorefter der kan tildeles anden organisk gødning end husdyrgødning i mængder over 170 kg kvælstof pr. hektar.

Se hertil lovforslagets almindelige bemærkninger / 2. Lovforslagets baggrund, side 4

Se kvægundtagelsen

[Se Kvægundtagelsen](#)

Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2020/1074 af 17. juli 2020 om indrømmelse af en undtagelse på anmodning af Danmark i henhold til Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget.

Se lovforslaget

Se det vedtagne lovforslag

[L 132, Folketinget 2021-22, Forslag til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.](#) - som vedtaget den 31. marts 2022.

Se det fremsatte lovforslag med bemærkninger

[Se L 132](#)

Lovforslag nr. L 132, Folketinget 2021-22, Forslag til Lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Betingelser for tildeling af over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, administrative bødeforelæg m.v.) (ft.dk)

Ministeriets notater

Se ministeriets notat af 19. november 2021

[Notat i forbindelse med høring af lovforslaget](#)

Hovedindholdet i udkast til forslag til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning (Betingelser for tildeling af over 170 kg kvælstof pr. hektar og administrative bøder m.v.)
(Feb II)

Se ministeriets høringsnotat af 23. februar 2022

[Høringsnotat](#)

Høringsnotat vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning (Betingelser for tildeling af over 170 kg kvælstof pr. hektar fra organisk gødning, administrative bødeforelæg m.v.)

Er notaterne flyttet?

Så kan du søge dem frem på [Høringsportalen](#)

Emneord

Gødskning

Husdyrgodkendelse

Jura

Tema: Miljøgodkendelse af husdyrbrug

Find viden og information om regler, der gælder for husdyrbrug. Det er regler om miljøtilladelse og miljøgodkendelse, herunder revurdering og regulering af ammoniak. Det er også regler om anmeldelse, om placering og indretning af anlæg og om anvendelse af...

Vil du vide mere?

Joan Fuglsig Andresen

Specialkonsulent, Erhvervsjura
Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

jfa@lf.dk

+45 2382 9064

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

